שיר הלילה של הנמלים

מתחת לאדמה, בין שורשי האלונים,
יש עיר שלמה שאף אחד לא רואה.
שם אין רחובות ישרים ואין שלטים,
רק מנהרות חשוכות וחדרים קטנים.

בלילה, כשהירח עולה מעל ההרים,
מתחילה העיר לנוע ולנשום.
מיליוני נמלים יוצאות לדרך,
כל אחת נושאת משהו בפה.

אחת נושאת פרור לחם שנפל,
אחרת גוררת עלה יבש גדול,
שלישית סוחבת זרע שנשר מהעץ,
ורביעית פשוט הולכת קדימה.

הן עוברות ליד שורשים עבים,
מטפסות על גבעות של חול,
חוצות שבילים שבני אדם דרכו עליהם,
ואף אחד לא שם לב אליהן.

אבל הנמלים יודעות בדיוק לאן הן הולכות.
הן זוכרות כל פינה, כל סיבוב,
כל מקום שבו נמצא אוכל.
ואם אחת מהן מוצאת משהו גדול מדי,
היא קוראת לחברות בשיר קצר.

השיר הזה אין לו מילים,
אין לו לחן שמישהו יכול לשמוע.
הוא נמצא בריח שהן משאירות,
בקו הדק שהן מתחקות אחריו.

כשהשמש עולה ומאירה את הגבעה,
העיר נרדמת שוב, עמוקה ושקטה.
הנמלים חוזרות הביתה, עייפות ומרוצות,
כאילו עשו משהו חשוב מאוד.

ואולי באמת עשו.

שיר הלילה של הנמלים

בלילה, כשהירח עולה מעל ההרים,
מתחילה העיר לנוע ולנשום.
מיליוני נמלים יוצאות לדרך,
כל אחת נושאת משהו בפה.

אחת נושאת פרור לחם שנפל,
אחרת גוררת עלה יבש גדול,
שלישית סוחבת זרע שנשר מהעץ,
ורביעית פשוט הולכת קדימה.

הן עוברות ליד שורשים עבים,
מטפסות על גבעות של חול,
חוצות שבילים שבני אדם דרכו עליהם,
ואף אחד לא שם לב אליהן.

אבל הנמלים יודעות בדיוק לאן הן הולכות.
הן זוכרות כל פינה, כל סיבוב,
כל מקום שבו נמצא אוכל.
ואם אחת מהן מוצאת משהו גדול מדי,
היא קוראת לחברות בשיר קצר.

השיר הזה אין לו מילים,
אין לו לחן שמישהו יכול לשמוע.
הוא נמצא בריח שהן משאירות,
בקו הדק שהן מתחקות אחריו.

כשהשמש עולה ומאירה את הגבעה,
העיר נרדמת שוב, עמוקה ושקטה.
הנמלים חוזרות הביתה, עייפות ומרוצות,
כאילו עשו משהו חשוב מאוד.

ואולי באמת עשו.

שיר הלילה של הנמלים

בלילה,
מתחת לאדמה, בין שורשי האלונים
יש עיר שלמה שאף אחד לא רואה.
אין שם רחובות ישרים ואין שלטים,
רק מנהרות חשוכות וחדרים קטנים.

בלילה, כשהירח עולה מעל ההרים,
מתחילה העיר לנוע ולנשום.
מיליוני נמלים יוצאות לדרך,
כל אחת נושאת משהו בפה.

אחת נושאת פרור לחם שנפל,
אחרת גוררת עלה יבש גדול,
שלישית סוחבת זרע שנשר מהעץ,
ורביעית פשוט הולכת קדימה.

הן עוברות ליד שורשים עבים,
מטפסות על גבעות של חול,
חוצות שבילים שבני אדם דרכו עליהם,
ואף אחד לא שם לב אליהן.

אבל הנמלים יודעות בדיוק לאן הן הולכות.
הן זוכרות כל פינה, כל סיבוב,
כל מקום שבו נמצא אוכל.
ואם אחת מהן מוצאת משהו גדול מדי,
היא קוראת לחברות בשיר קצר.

השיר הזה אין לו מילים,
אין לו לחן שמישהו יכול לשמוע.
הוא נמצא בריח שהן משאירות,
בקו הדק שהן מתחקות אחריו.

כשהשמש עולה ומאירה את הגבעה,
העיר נרדמת שוב, עמוקה ושקטה.
הנמלים חוזרות הביתה, עייפות ומרוצות,
כאילו עשו משהו חשוב מאוד.

ואולי באמת עשו.

שיר הלילה של הנמלים

בלילה,
מתחת לאדמה, בין שורשי האלונים
יש עיר שלמה שאף אחד לא רואה.
אין שם רחובות ישרים ואין שלטים,
רק מנהרות חשוכות וחדרים קטנים.

בלילה, כשהירח עולה מעל ההרים,
מתחילה העיר לנוע ולנשום.
מיליוני נמלים יוצאות לדרך,
כל אחת נושאת משהו בפה.

אחת נושאת פרור לחם שנפל,
אחרת גוררת עלה יבש גדול,
שלישית סוחבת זרע שנשר מהעץ,
ורביעית פשוט הולכת קדימה.

הן עוברות ליד שורשים עבים,
מטפסות על גבעות של חול,
חוצות שבילים שבני אדם דרכו עליהם,
ואף אחד לא שם לב אליהן.

אבל הנמלים יודעות בדיוק לאן הן הולכות.
הן זוכרות כל פינה, כל סיבוב,
כל מקום שבו נמצא אוכל.
ואם אחת מהן מוצאת משהו גדול מדי,
היא קוראת לחברות בשיר קצר.

השיר הזה אין לו מילים,
אין לו לחן שמישהו יכול לשמוע.
הוא נמצא בריח שהן משאירות,
בקו הדק שהן מתחקות אחריו.

כשהשמש עולה ומאירה את הגבעה,
העיר נרדמת שוב, עמוקה ושקטה.
הנמלים חוזרות הביתה, עייפות ומרוצות,
כאילו עשו משהו חשוב מאוד.

ואולי באמת עשו.

כְּשֶׁאֲנִי טוֹבַעַת
אֵין לִי צֹרֶךְ שֶׁתְּתָאֲרוּ לִי אֶת הַמַּיִם,
לֹא אֶת צִבְעָם, לֹא אֶת עָמְקָם,
הֲרֵי אֲנִי חָשָׁה אוֹתָם עַד צַוָּארִי.
יֵשׁ לִי רַק בַּקָּשָׁה,
אַל תֶּחְדְּלוּ לְרֶגַע מִלְּתָאֵר לִי
אֵיךְ נִרְאֵית הַיַּבָּשָׁה

כְּשֶׁאֲנִי טוֹבַעַת / טלי ורסנו אייסמן

אִשָּׁה, מָה שְׁמֵךְ? – לֹא יוֹדַעַת.
מָתַי נוֹלַדְתְּ, מִנַּיִן אַתְּ? – לֹא יוֹדַעַת.
לָמָּה חָפַרְתְּ לָךְ מְחִילָה בָּאֲדָמָה? – לֹא יוֹדַעַת.
מִמָּתַי אַתְּ מִסְתַּתֶּרֶת? – לֹא יוֹדַעַת.
לָמָּה נָשַׁכְתְּ אוֹתִי בָּאֶצְבַּע? – לֹא יוֹדַעַת.
אַתְּ יוֹדַעַת שֶׁלֹּא נִפְגַּע בָּךְ? – לֹא יוֹדַעַת.
לְצַד מִי אַתְּ? – לֹא יוֹדַעַת.
עַכְשָׁו מִלְחָמָה אַתְּ חַיֶּבֶת לִבְחֹר – לֹא יוֹדַעַת.
הַבַּיִת שֶׁלָּךְ עוֹד קַיָּם? – לֹא יוֹדַעַת.

יֶטֶנָם/ וִיסְלָבָה שִׁימְבּוֹרְסְקָה

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת.
אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי.
עֶזְרִי מֵעִם ה׳ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם שֹׁמְרֶךָ.
הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל.
ה׳ שֹׁמְרֶךָ, ה׳ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ.
יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה.
ה׳ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ.
ה׳ יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

תהלים, פרק קכא

תְּפִלָּה לִשְׁלוֹם הַמְּדִינָה

אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ, בָּרֵךְ אֶת-מְדִינַת-יִשְׂרָאֵל, רֵאשִׁית צְמִיחַת גְּאֻלָּתֵנוּ. הָגֵן עָלֶיהָ בְּאֶבְרַת חַסְדֶּךָ וּפְרֹשׂ עָלֶיהָ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וּשְׁלַח אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ לְרָאשֶׁיהָ, שָׂרֶיהָ וְיוֹעֲצֶיהָ, וְתַקְּנֵם בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. חַזֵּק אֶת יְדֵי מְגִנֵּי אֶרֶץ קָדְשֵׁנוּ, וְהַנְחִילֵם אֱלֹהֵינוּ יְשׁוּעָה וַעֲטֶרֶת נִצָּחוֹן תְּעַטְּרֵם, וְנָתַתָּ שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וְשִׂמְחַת עוֹלָם לְיוֹשְׁבֶיהָ. וְאֶת אַחֵינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, פְּקָד-נָא בְּכָל אַרְצוֹת פְּזוּרֵיהֶם, וְתוֹלִיכֵם מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְצִיּוֹן עִירֶךָ וְלִירוּשָׁלַיִם מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ, כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ: אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם, מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יהוה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: וֶהֱבִיאֲךָ יהוה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירִשְׁתָּהּ, וְהֵיטִבְךָ וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ: וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וְלִשְׁמֹר אֶת כָּל דִּבְרֵי תוֹרָתֶךָ, וּשְׁלַח לָנוּ מְהֵרָה בֶּן-דָּוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ, לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתֶךָ.
הוֹפַע בַּהֲדַר גְּאוֹן עֻזֶּךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ, וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ: יהוה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה, אָמֵן סֶלָה.

תְּפִלָּה לְשָׁלוֹם

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּבַטֵּל מִלְחָמוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים מִן הָעוֹלָם. וְתַמְשִׁיךְ שָׁלוֹם גָּדוֹל וְנִפְלָא בָּעוֹלָם, וְלֹא יִשָּׂא גוֹי אֶל גוֹי חֶרֶב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה, רַק יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל הָאֱמֶת לַאֲמִיתָהּ, אֲשֶׁר לֹא בָאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם בִּשְׁבִיל רִיב וּמַחֲלוֹקֶת חַס וְשָׁלוֹם, וְלֹא בִּשְׁבִיל שִׂנְאָה וְקִנְאָה וְקִנְטוּר וּשְׁפִיכוּת דָּמִים חַס וְשָׁלוֹם, רַק בָּאנוּ לָעוֹלָם כְּדֵי לְהַכִּיר וְלָדַעַת אוֹתְךָ, תִּתְבָּרַךְ לָנֶצַח, וִיקֻיַּם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד, וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן הָאָרֶץ, וְחֶרֶב לֹא תַעֲבוֹר בְּאַרְצְכֶם."
וְנֹאמַר אָמֵן.

אַחֵינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַנְּתוּנִים בַּצָּרָה וּבַשִּׁבְיָה, הָעוֹמְדִים בֵּין בַּיָּם וּבֵין בַּיַּבָּשָׁה,

הַמָּקוֹם יְרַחֵם עֲלֵיהֶם, וְיוֹצִיאֵם מִצָּרָה לִרְוָחָה וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה וּמִשִּׁעְבּוּד לִגְאֻלָּה,

הָשָׁתָא בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן.

בִּינוּ נָא מוֹרְדִים רוֹדְפֵי קְרָב וָרֶצַח
לֹא לָתֵת בְּקוֹל עַל עָם שׁוֹפֵךְ שִׂיחוֹ
מוּל שׁוֹכֵן שָׁמָיו, כָּל יָכוֹל לָנֶצַח
כִּי בְּצֵל סֻכּוֹ שָׁם שָׂם לוֹ מִבְטָחוֹ

זִכְרוּ נָא יוֹם בֵּן חֲלוֹף הוּכַן לִיְצִירָה
כַּת שָׁלוֹם נָתְנָה בְּקוֹל מַר לְמֶרְיוֹ
הֲלֹא הוּא יְצִיר נַפְשׁוֹ לָרִיב נִמְהָרָה
זֹאת עֲשׂוּ אֵפוֹא, קִרְאוּ לָכֶם שָׁלוֹם

נֵזֶר הַיְּצִירָה אֱנוֹשׁ נוֹצַר כְּמֶלֶךְ
רַק לִבְנוֹת צִיָּה לִנְטֹעַ יְשִׁימוֹן
אַךְ הוּא שָׁת בָּתָּה שְׂדוֹת יְבוּל רַב עֶרֶךְ
וַיְּמַגֵּר לָאָרֶץ, עֹפֶל וְאַרְמוֹן
זִכְרוּ...

יַעְקֹב, יָשָׁר, דָּרַשׁ בְּרֹךְ וְנֹעַם
אֶת שְׁלוֹם אֶחָיו וְאֶת שְׁלוֹם שׂוֹנְאָיו
עַל צַוָּאר נִרְדַּפְנוּ יוֹם חָרוֹן וָזַעַם
וּשְׁלוֹמִים רָדַפְנוּ, נַחְנוּ צֶאֱצָאָיו
זִכְרוּ...

תּוֹךְ מֵי הַמִּקְדָּשׁ מָחֲקוּ שֵׁם בֵּן אַרְבַּע
לְהַשְׁקוֹת סוֹטָה יוֹם אֲשֶׁר קִנְּאוּ לָהּ
לְמַעַן בָּרֵר אֶת צִדְקָהּ וְנִקְבַּע
לְהַשְׁרוֹת שָׁלוֹם בֵּינָהּ וּבֵין בַּעֲלָהּ
זִכְרוּ...

בינו נא מורדים / רבי דוד בוזגלו

שָׁמַיִם, בַּקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלָי!
אִם־יֵשׁ בָּכֶם אֵל וְלָאֵל בָּכֶם נָתִיב –
וַאֲנִי לֹא מְצָאתִיו –
הִתְפַּלְּלוּ אַתֶּם עָלָי!
אֲנִי – לִבִּי מֵת וְאֵין עוֹד תְּפִלָּה בִּשְׂפָתָי,
וּכְבָר אָזְלַת יָד אַף־אֵין תִּקְוָה עוֹד –
עַד־מָתַי, עַד־אָנָה, עַד־מָתָי?

מתוך 'על השחיטה' / חיים נחמן ביאליק

וְהִנֵּה הֵם מְתוֹפְפִים עַל־לִבְבֵיהֶם וּמִתְוַדִּים עַל־עֲוֹנָם
לֵאמֹר: "אָשַׁמְנוּ בָּגַדְנוּ" – וְלִבָּם לֹא־יַאֲמִין לְפִיהֶם.
הֲיֶחֱטָא עֶצֶב נָפוּץ וְאִם־שִׁבְרֵי חֶרֶשׂ יֶאְשָׁמוּ?
וְלָמָּה זֶה יִתְחַנְּנוּ אֵלָי? – דַּבֵּר אֲלֵיהֶם וְיִרְעָמוּ!
יָרִימוּ־נָא אֶגְרֹף כְּנֶגְדִּי וְיִתְבְּעוּ אֶת עֶלְבּוֹנָם,
אֶת־עֶלְבּוֹן כָּל־הַדּוֹרוֹת מֵרֹאשָׁם וְעַד־סוֹפָם,
וִיפוֹצְצוּ הַשָּׁמַיִם וְכִסְאִי בְּאֶגְרוֹפָם.

מתוך 'בעיר ההרגה' / חיים נחמן ביאליק

תְּנָ"כִי פָּתוּחַ בְּסֵפֶר אִיּוֹב.
– אִישׁ מֻפְלָא! לַמְּדֵנוּ גַּם אָנוּ
לְקַבֵּל אֶת הָרַע כְּקַבֵּל אֶת הַטּוֹב
בִּבְרָכָה לָאֵל שֶׁהִכָּנוּ.
לוּ כָּמוֹךָ נֵדַע בְּהֶגֶה וָהִי
לְפָנָיו לִשְׁפֹּךְ אֶת הַשִּׂיחַ,
וְכָמוֹךָ נָבוֹא בְּחֵיקוֹ הָאַבְהִי
אֶת הָרֹאשׁ הֶעָיֵף לְהַנִּיחַ.

(חשון, תרצ"א)

תְּנָ"כִי פָּתוּחַ בְּסֵפֶר אִיּוֹב / רחל המשוררת

ואפשר לראות את התקווה כמין עוגן, שנזרק מתוך קיום חנוק ונואש לעבר עתיד טוב וחופשי יותר. לעבר מציאות שעדיין איננה קיימת, שרובה עשוי ממשאלות לב. מדמיון. העוגן נזרק ונאחז בקרקע העתיד, והאדם, ולפעמים חברה שלמה, מתחילים למשוך את עצמם אליו.

עוגן התקווה / דויד גרוסמן

אֲנִי מַעֲרִיץ גַּגּוֹת שֶׁמִּתְעַקְּשִׁים.
פָּגַשְׁתִּי אֶחָד כָּזֶה בַּכְּנִיסָה לִכְפַר עַזָּה
וְחָשַׁבְתִּי שֶׁהַקִּבּוּץ כֻּלּוֹ צָרִיךְ לְהִקָּרֵא עַל שְׁמוֹ.

הָרוּחוֹת לֹא הִפְסִיקוּ לְהַרְעִיד אֶת רְעָפָיו הַקּוֹרְסִים
עֵץ שָׁכֵן שָׂרוּף לְמֶחֱצָה הֵנִיחַ זְרוֹעַ כְּבֵדָה עַל כְּתֵפָיו,
הַשָּׁמַיִם רָעֲמוּ עָלָיו פְּגָזִים,
וְהוּא בְּשֶׁלּוֹ.
מַמְשִׁיךְ וּמְסוֹבֵךְ. מַמְשִׁיךְ. וּמְסוֹבֵךְ.

אֲנִי מַעֲרִיץ גַּגּוֹת שֶׁמִּתְעַקְּשִׁים
אוּלַי כִּי נוֹלַדְתִּי לְעַם כָּזֶה.

אֲנִי מַעֲרִיץ גַּגּוֹת שֶׁמִּתְעַקְּשִׁים / יובל אלבשן

העולם כמו שהכרנו אותו הסתיים ב-7 לאוקטובר. לא רק המתים מתו, אלא גם השקרים שסיפרנו לעצמנו, גם האמון שהתפרק כמו הגדר של עזה. אנחנו יכולים להתמכר לכאב, להתמכר לכעס, אבל זה לא יוביל אותנו לשום מקום. יש לנו עולם חדש לבנות. יש לנו ישראליות חדשה להצמיח מתוך האדמה הספוגה בדם. זה יהיה עלבון למתינו אם לא נבנה פה בשנים הקרובות עולם טוב יותר מקודמו. זוהי משימת חיינו.
כבר עשינו את זה בעבר. אחרי השואה, אחרי מלחמת יום הכיפורים, אחרי רצח רבין. כבר אמרנו לעצמנו שגמרנו, ואז התברר שלא. כבר אמרנו לעצמנו שלא נתאושש, ואז הפכנו לטובים יותר. ההיסטוריה שלנו היא הסיפור של הקימה מעפר, של עדכון גירסה, של היכולת להמציא את עצמנו מחדש. לא נחזור למה שהיינו, אסור לנו. המדינה שנהיה, האנשים שנהיה, צריכים להיות ראויים למה שאיבדנו.
העתיד הוא לא רק האפשרויות הגרועות שלנו. הוא גם הטובות. תסתכלו קדימה, לא שבוע קדימה, לא חודש, תסתכלו רחוק יותר, אבל לא רחוק מדי. תסתכלו שנה מעכשיו. מה אתם רואים?
האם אתם רואים את האפשרות שבעוד שנה נהיה טובים יותר? נדבר אחד עם השני כמו משפחה שעברה יחד אסון, וחבריה נזהרים לא לגרום עוד כאב. נהיה אנשים שראו פתאום כמה ריק והרסני הוא השיח על שמאל וימין, ולא נקבל אותו. נעבור את הכל יחד. אם אתם פוחדים, אתם לא היחידים שפוחדים. אם אתם לא ישנים בלילה, אתם לא היחידים ששוכבים ערים.
[...] נכון שזה קשה, תמיד זה קשה, אבל קשה מעולם לא הפחיד אותנו. מעולם לא כאב לנו כמו עכשיו, אז עלינו לעבוד כדי שיכאב לנו פחות. אולי אין לנו שליטה על מה שקרה, אבל יש לנו את היכולת לשנות את מה שיקרה. אנחנו יכולים, יש בנו את הכוח הזה, לנצח את המלחמה, למגר את החמאס, אבל זו אינה מטרתנו היחידה. אנחנו יכולים וצריכים גם לבנות מדינה וחברה טובים יותר. אנחנו יכולים וצריכים גם לטפל אחד בשני. אנחנו לא לבד, אנחנו קהילה. אכפת לנו אחד מהשני, ויש לנו הרבה מה לתת. אנשים סביבנו זקוקים לנו ויש לנו הרבה מה לתת להם.

אתם רוצים לדעת איפה נהיה עוד שנה? במקום שבו נחליט להיות. זה תלוי רק בנו.

לא לייאוש / יאיר לפיד

וְעַכְשָׁו זְמַן שָׁבוּר
וּבָרוּר שֶׁמִּכָּאן חַיָּבִים
לְחַשֵּׁב נְשִׁימוֹת.

גַּם עֵץ נֶעֱקָר,
שָׁרָשָׁיו מְגַשְּׁשִׁים
בֵּין סִדְקֵי אֲבָנִים,
נִמְתָּחִים
לִינֹק לַחוּת
קְלוּשָׁה
מֵרֶגֶב אֲדָמָה,
לִשְׁאֹב

אֶל קִרְבָּם
כָּל מָה שֶׁמּוּכָן לְהָאִיר
בְּשָׁעָה שֶׁכָּזֹאת,
רְסִיסִים שֶׁל תִּקְוָה
עֲמוּמָה,
אוֹ אֲפִלּוּ
שְׂרִידֵי נֶחָמָה.

זמן שבור / יחזקאל רחמים

עוד יש מפרש לבן באופק
מול ענן שחור כבד
כל שנבקש לו יהי.
ואם בחלונות הערב
אור נרות החג רועד
כל שנבקש לו יהי.

לו יהי, לו יהי
אנא – לו יהי
כל שנבקש לו יהי.

אם המבשר עומד בדלת
תן מילה טובה בפיו
כל שנבקש לו יהי
אם נפשך למות שואלת
מפריחה ומאסיף
כל שנבקש לו יהי

לו יהי, לו יהי...

מה קול ענות אני שומע
קול שופר וקול תופים
כל שנבקש לו יהי
לו תישמע בתוך כל אלה
גם תפילה אחת מפי
כל שנבקש לו יהי

לו יהי לו יהי.....

בתוך שכונה קטנה מוצלת
בית קט עם גג אדום
כל שנבקש לו יהי.
זה סוף הקיץ סוף הדרך
תן להם לשוב הלום
כל שנבקש לו יהי.

לו יהי, לו יהי...

ואם פתאום יזרח מאופל
על ראשנו אור כוכב
כל שנבקש לו יהי.
אז תן שלווה ותן גם כוח
לכל אלה שנאהב
כל שנבקש לו יהי.

לו יהי, לו יהי...

לו יהי / נעמי שמר

תיכף אני ארצה שתלכו מפה
שאוכל כבר ליפול בשקט
שלא תראו את הפצעים נפערים
שנשאר לבד ונשבר לאט

תוותרו כבר ותלכו מפה
שאוכל כבר לצעוק בשקט
בלי המבט הקרוע שלכם
שנשאר לבד ונשבר לאט

אבות ובנים סבתות ונכדים
הלב של אמא מתפוצץ
מי אשם לה מי אשם לי
מי יפרד ממי
אבא בוכה על בן בוכה על אבא

תיכף אני ארצה שתלכו מפה
לא אפחד ליפול לא אפחד לגדול
לטבוע או לשוט לחיות או למות

אבות ובנים סבתות ונכדים
הלב של אמא מתפוצץ
מי אשם לה מי אשם לי
מי יקבור את מי
אבא בוכה על בן בוכה על אבא
אבא בוכה על בן בוכה על אבא

אבות ובנים / אביתר בנאי

וְלִבְאוֹרָה עָסַקְנוּ בְּשֶׁלָּנוּ
רַק בְּשֶׁלָּנוּ
בְּלִי לְבַקֵּשׁ גְּדוֹלוֹת וּנְצוּרוֹת.
שַׁלְוָה מוּפֶרֶת
וּכְבָר אַחֶרֶת.
וְאֵין טַעַם לְכַסּוֹת
כִּי בַּפֶּתַח נִכְנָסוֹת
הַתְּמוּרוֹת.

מִי שֶׁצָּמֵא לְכָל מֶחְוָה שֶׁל חֶסֶד
אָזְנוֹ תּוֹפֶסֶת
אֵיךְ הַקְּרִיאוֹת חוֹצוֹת אֶת הָרְחוֹב.
שׁוֹאֵל עֲדַיִן
שׁוֹאֵל מֵאַיִן
כֵּן מֵאַיִן כֹּחוֹת לִשְׁאֹב.

זֶה בָּזוֹ נַבִּיט
וְנִתְמַהּ שֵׁנִית
אִם רָאִינוּ נְכוֹנָה.
לִפְעָמִים אֲנִי
לִפְעָמִים אַתָּה
כֹּה זְקוּקִים לְנֶחָמָה.
.

מִי שֶׁחָוָה אֶת בְּעֵרַת הַקַּיִץ
לִבּוֹ לַבַּיִת
וּפְנֵי הַנּוֹף רְאִי לְחֶרְדוֹתָיו.
אֶת מִי יַשְׁבִּיעַ
אֶת מִי יַרְגִּיעַ
וְעַל מָה יִתְפַּלֵּל עַד סְתָו.

זֶה בָּזוֹ נַבִּיט
וְנִתְמַהּ שֵׁנִית
אִם רָאִינוּ נְכוֹנָה.
לִפְעָמִים אֲנִי
לִפְעָמִים אַתָּה
כֹּה זְקוּקִים לְנֶחָמָה

נחמה / רחל שפירא, נורית הירש

העם הזה המפולג כל השנה
ביצד הוא קם כשהוא מריח סכנה
איך מתעורר הוא מנורבגיה ועד צ׳ילי
כי הוא יודע ש...
אם אין אני לי מי לי

אה...
לחיי העם הזה, העם הזה
העם הזה,
שכמה טוב שהוא כזה,
שהוא כזה!
לחיי העם הזה
שכמה טוב שהוא כזה!

העם הזה מתי נחלץ הוא לעזרה
כשהוא רואה שיש אתגר או יש צרה
אין מפלגה אז, אין סיעה אז ואין סקטור
ומן היעד לא תזיז אותו בטרקטור!

אה...
לחיי העם הזה...

הרימו כוס ושתו נא בלי להתבייש
אל מול הנוער שעמד אל מול האש
לבני תימן, לבני אלג׳יר, לבני הייקים –
לבני עקיבא ולבני הדיסקוטקים

אה..
לחיי העם הזה...

השיר הזה נכתב לפני עשרים שנה
כשעוד הכל היו תמימים פה במדינה
היום יאמרו תלך תספר לסבתא
והלוואי ויום יבוא נשיר זאת שוב בצוותא!

אה...
לחיי העם הזה...

לחיי העם הזה / חיים חפר

הימים שעוד נכונו לנו
שיהיו נכונים, שיהיו רכונים
שיהיו מעלינו כמו כפות תמרים.

ואנחנו שני המינים,
נברך עליהם,
ובין כפות ידינו
ידריכו קשתם כוכבים רחוקים
להביט בנו מתוך הלילות,
ולא נבוש להיות מוארים בימים, בימים.

הימים שעוד נכונו לנו...

והאפלה תביא תבונה אל לילותינו
ועין תהיה בנו זבת דמעות רכות של דבש בחלב,
ושבעה מינים, פי שבעה מונים
בבגרותו יבשיל ליבנו.

הימים שעוד נכונו לנו...

הימים שעוד נכונו לנו / עידית פאנק, חנן יובל

וידום – שנהפך לבו כאבן דומם / אברבנאל

(א) וַיִּקְחוּ בְנֵי-אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֵן אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיַּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה׳ אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם. (ב) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה׳ וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמֻתוּ לִפְנֵי ה׳. (ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר-דִּבֶּר ה׳ לֵאמֹר בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל-פְּנֵי כָל-הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן.

וידם אהרן – שנהפך לבו והיה כאבן דומם ולא נשא קולו בבכי ובמספד כאב על בנים, גם לא קיבל תנחומים ממשה, כי לא נותרה בו נשמה והדיבור אין בו.

וידום – שנהפך לבו כאבן דומם / אברבנאל

פזורים הם ישראל ופזורים הם במהלכיהם, אבל אם מתעללים בדמם של ישראל מזדעזעים בבל מקומות מושבותיהם. הדם הוא הנפש, ונפש ישראל טהורה היא, ואז האחדות הנעלמת יוצאה ממחבואה וקוראת לאחוד ׳לבו ונלכה יחד באור ה׳ ׳. והזעזוע היא היא ההקמה לתחייה, והיא היא התחלת החזרה לתשובה מלאה.
גדולה היא הדעה, שעת הרת עולם היא זו, אל להקטינה אל להחמיצה! אל ליפול ברוח ואל ליפול ביאוש! כל יאוש הוא רעל, יסודה של גלות הוא יאוש, וממנו כל הזנחת קדש וחקוי לרוחות העמים באשר התייאשו מגדל נצחיותו והוד קדשו.
... יקום ישראל באיש אחד חברים, יחיה על אידיאליו האלוהים, לפלס נתיב לאור תורתו, ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדיו ובקשו את ה׳ אלוהיהם ואת דוד מלכם. ואף משמים עליון יתן קול. בנים אהובים וחביבים המו מעי ולבי עליכם, לבי לבי על חלליכם, שובו אלי ואבושה אליכם, כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות.

לבו ונלכה יחד באור ה׳ / הרב חרל״פ

יָמִים קָשִׁים, כִּי יָטִילוּ צְלָלִים כְּבֵדִים עַל שָׁמַי, תִּתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי, וְהִיא נֶחְבֵּאת לָהּ מִפְּנֵי סִיּוּטֵי הַמְּצִיאוּת. הִיא תְּבַקֵּשׁ לָהּ הֲגַנָּה מִכָּל רַע, תִּתְכַּנֵּס אֶל תּוֹךְ הָאֲפֵלָה, וְכָל מְבֻקָּשָׁהּ – שֶׁלֹּא יִרְאוּהָ. עֲטִיפָתָהּ תְּכַסֶּה עַל הַתֹּהוּ, הַמִּתְחוֹלֵל בְּקִרְבָּהּ, עַל רִגְשׁוֹת הַזַּעַם וְהָאֵימָה, הָאַלִּימוּת וְהַחֲשָׁד, עַל אָבְדַן הָאֵמוּן בַּזּוּלַת וְעַל הַיֵּאוּשׁ הַגָּדוֹל שָׁם פְּנִימָה. הִיא תְּכַסֶּה עַל הַבּוּשָׁה, עַל רֶגֶשׁ הָאַשְׁמָה, וְעַל אָבְדַן הַשְּׁלִיטָה. וְכַאֲשֶׁר מְזִינִים כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ אֶת כָּל הָרַע הַזֶּה, לֹא נוֹתַר בָּהּ, בַּנֶּפֶשׁ, כֹּחַ לְקַיֵּם אֶת רִגְשׁוֹת הַחֶמְלָה וְהַשִּׂמְחָה, הָעֶדְנָה וְהַיְּצִירָה, הָאֵמוּן, הָאַהֲבָה וְהַפְּלִיאָה. הַשֵּׁנָה הַבְּרוּכָה, הַמַּחֲזִירָה בַּיָּמִים כְּתִקּוּנָם אֶת הַכֹּחַ לַנֶּפֶשׁ, שֵׁנָה תְּרוּפָה הִיא עַתָּה, וַאֲנִי נֵעוֹר מִתּוֹךְ סִיּוּטֵי הַחֲלוֹם אֶל בְּעָתוֹת הַיּוֹם הֶחָדָשׁ. יַד הַזּוּלַת מוּשֶׁטֶת לְעֶבְרִי לִתְמֹךְ בִּי וּלְהוֹצִיאֵנִי מִבְּדִידוּתִי, אַךְ נַפְשִׁי אֵינָהּ מַבְחִינָה בָּהּ. מִי יָסִיר אֶת הָעֲטִיפָה מֵעַל נַפְשִׁי הַדּוֹאֶבֶת? מִי יוֹצִיאֵנִי מֵחֹשֶׁךְ לְאוֹר? הַיּוֹם נוֹשֵׂא אֲנִי תְּפִלָּה בְּלִבִּי לִרְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ, לְהִתְחַדְּשׁוּת וְלַחַיִּים.

תְּפִלָּה לַנֶּפֶשׁ כִּי תַּעֲטֹף / מני גל, עין-גדי

״כל חיי הם התכנסות אחת גדולה בתוך עצמי, באחרים, באלוהים. וכשאני אומרת שאני מתכנסת בתוך עצמי, בעצם אלוהים הוא שמתכנס בי. החלק האמיתי והעמוק שבי, מקשיב לחלק האמיתי והעמוק שבזולת. מאלוהים לאלוהים.
[...] אין בידיי כלים רבים לסלול בתוך הזולת את הדרך אליך...לפעמים הם כמו בית שדלתותיו פתוחות לרווחה . אני נכנסת לתוכו ומשוטטת בחדריו, וכל בית שונה מקודמו, ובכל זאת כולם דומים, ואת כולם אני רוצה להפוך למקדשך, אלוהים. ואני מבטיחה לך, אלוהים, אני מבטיחה לך שאנסה למצוא לך קורת גג ומחסה בבתים רבים ככל האפשר...אצא לדרך, לחפש לך קורת גג. בתים רבים כל כך עומדים ריקים, ואני אשכן אותך בהם כדייר כבוד...״

שמיים בתוכי / אתי הילסום

כשהלב בוכה רק אלוהים שומע
הכאב עולה מתוך הנשמה
אדם נופל לפני שהוא שוקע
בתפילה קטנה חותך את הדממה.

שמע ישראל אלוהי אתה הכל יכול
נתת לי את חיי נתת לי הכל
בעיני דמעה הלב בוכה בשקט
וכשהלב שותק הנשמה זועקת.

שמע ישראל אלוהי עכשיו אני לבד
חזק אותי אלוהי עשה שלא אפחד
הכאב גדול ואין לאן לברוח
עשה שיגמר כי לא נותר בי כוח.

כשהלב בוכה הזמן עומד מלכת
האדם רואה את כל חייו פתאום
אל הלא נודע הוא לא רוצה ללכת
לאלוהיו קורא על סף תהום.

שמע ישראל אלוהי...

כשהלב בוכה / יוסי גיספן, שמואל אלבז

ויהי בימי

(א, משנה ראשונה, ד)

ויהי בימי
לא שלטו מלכי הגויים
בישראל אף לא במקצתו
ולא מצא אויב לישראל להלחם
ולא היתה ארץ לפניהם
לבצר ערים ומבצרים
ולא היה להם לא חרב ולא מלחמה:

ויהי בימי
כל אלו שנאמרו
אינם אלא שלשה מלכים בלבד
שהיו בימי בית שני
ואלו הן:
כורש, מלך פרס ומדי

ויהי בימי בחלום
אל כורש, בחלום בלילה
נגלה אליו אלוהי השמים
ואמר לו:
"כורש, כורש, מלך פרס ומדי,
כל ממלכות הארץ נתן לי
ה' אלוהי השמים
ואני ציוויתי עלי
לבנות לו בית בירושלים
אשר ביהודה.
מי בכם מכל עמו
יהי אלוהיו עמו
ויעל לירושלים אשר ביהודה
ויבן את בית ה' אלוהי ישראל
הוא האלוהים
אשר בירושלים."

כתר ארם צובא / כתר אלכסנדריה
(ספרי הקודש של יהודי ארם צובא, המאה ה־10)

ויהי בימי בחלום הזה
כל אלו שנאמרו
ויכתוב בדיו על הקלף
ואמר אליו:
"כורש, כורש, מלך פרס ומדי,
כל ממלכות הארץ נתן לי
ה' אלוהי השמים
ואני ציוויתי עלי
לבנות לו בית בירושלים
אשר ביהודה.
מי בכם מכל עמו
יהי אלוהיו עמו
ויעל לירושלים אשר ביהודה
ויבן את בית ה' אלוהי ישראל
הוא האלוהים
אשר בירושלים."

מגילת אסתר / ירושלים

ויהי בימי בחלום הזה
כל אלו שנאמרו
ויכתוב בדיו על הקלף
ואמר אליו:
"כורש, כורש, מלך פרס ומדי,
כל ממלכות הארץ נתן לי
ה' אלוהי השמים
ואני ציוויתי עלי
לבנות לו בית בירושלים
אשר ביהודה.
מי בכם מכל עמו
יהי אלוהיו עמו
ויעל לירושלים אשר ביהודה
ויבן את בית ה' אלוהי ישראל
הוא האלוהים
אשר בירושלים."

מגילת אסתר / ירושלים

ויהי בימי, 1937

פבלו פיקאסו, גרניקה, 1937, שמן על בד, 349 × 776 ס"מ, מוזיאון המלכה סופיה, מדריד

ויהי בימי בחלום הזה
כל אלו שנאמרו
ויכתוב בדיו על הקלף
ואמר אליו:
"כורש, כורש, מלך פרס ומדי,
כל ממלכות הארץ נתן לי
ה' אלוהי השמים
ואני ציוויתי עלי
לבנות לו בית בירושלים
אשר ביהודה.
מי בכם מכל עמו
יהי אלוהיו עמו
ויעל לירושלים אשר ביהודה
ויבן את בית ה' אלוהי ישראל
הוא האלוהים
אשר בירושלים."

מגילת אסתר / ירושלים

ויהי בימי בחלום הזה
כל אלו שנאמרו
ויכתוב בדיו על הקלף
ואמר אליו:
"כורש, כורש, מלך פרס ומדי,
כל ממלכות הארץ נתן לי
ה' אלוהי השמים
ואני ציוויתי עלי
לבנות לו בית בירושלים
אשר ביהודה.
מי בכם מכל עמו
יהי אלוהיו עמו
ויעל לירושלים אשר ביהודה
ויבן את בית ה' אלוהי ישראל
הוא האלוהים
אשר בירושלים."

מגילת אסתר / ירושלים

מחלוני אני רואה
רחוב כמו נהר הוֹאה
ואנשים לעבודה –
יומם הולכים
ותינוקות של בית רבן
עם הילקוט שעל גבם
ובידיהם כמה
ענפי הדס פורחים
פתאום זה בא ומתבהר
ולעצמי אני אומר
לא תנצחו אותי
לא מנצחים אותי כל כך מהר

מחלוני אני רואה
מטוס ממריא, מטוס דואה
ומתחבא בעננים
הרחוקים
אני שומע מכונה
במנגינה הנבונה
שמתגלגלת בחוצות
ובשווקים
פתאום זה בא ומתבהר
ולעצמי אני אומר
לא תנצחו אותי
לא מנצחים אותי כל כך מהר

בחלוני אביב וסתיו
ויום גשום ויום שרב
ואור וחושך ויחיד
ומקהלה
זה מתערבב, זה מתערבל
שירי קינה, שירי הלל
ולפעמים זו המולה אחת גדולה
פתאום זה בא ומתבהר
ולעצמי אני אומר
לא תנצחו אותי
לא מנצחים אותי כל כך מהר

לא תנצחו אותי/ נעמי שמר

ברונו קטאלנו

בין האפל לנסתר
בעולמנו המר
אומרים שיש עוד תקווה
קוראים לזה אהבה
ומחכים לבואה

בין האתמול לעתיד
בין האוצר לתחתית
אומרים שיש עוד תקווה
קוראים לזה אהבה
ומחכים לבואה

בין הבלבול לאסון
תדעו שיש פתרון
קוראים לזה אהבה

בין הזיוף לאמת
בין כל מה שחי למת
ישנה אהבה

יש בי אהבה
והיא תתעורר ותיגע
יש בי אהבה
והיא תנצח

בין השפיות לשינה
בין הילדות לזקנה
אומרים שיש עוד תקווה
קוראים לזה אהבה
ומחכים לבואה

יש בי אהבה/ ארקדי דוכין

אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל וּמָשַׁךְ מְאֹד אֵלּוּ הַתֵּבוֹת אֵין יֵאוּשׁ וְכוּ וַאֲמָרָם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבַעֲמָקוּת נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, כְּדֵי לְהוֹרוֹת וּלְרַמֵּז לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְדוֹרוֹת שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם אֹפֶן בָּעוֹלָם, אֲפִלּוּ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה.

רבי נחמן מברסלב, ליקוטי מוהר״ן, תנינא עח

מתוך פרויקט כלניות, עדי הינן